

Caius Licinius Calvus versei

Caius Licinius Calvus (i.e. 82 – i. e. 47?) előkelő plebejuscsaládból származó római szónok és költő, Catullus legjobb barátja. Irodalmár barátaival együtt elhatárolta magát Caesar és Pompeius politikai törekvéseitől. A szónoki pályán Cicero vetélytársának számított. A fiatal, művelt ifjak körének, a „neoterikusok” néven emlegetett csoportnak irodalomelméleti megalapozójaként kedvelt költő maradt az augustusi aranykor idején is. Számos költői művéből mindössze 124 vers, illetve 43 töredék maradt ránk.

CAIUS LICINIUS CALVUS

I

*Légi Camena, segíts kidalolnom Languidulusnak:
miként nyomul (----)*
*Daphne után kapdos, de ledőfné titkon a többit
tompa stylussal (---)*
*(-----) a tempei tömpék!
(-) hiú irály s modor,
bár Arcadia póri nagy ökrei feszt le-lebögik
Abdera görcsös bölcseit...*
*Pallasi fensőbbség ridegült rhadamanthusi pózzal
ítélkezik (----)*
*(-----) esküszik Invidiára.
(-----) ezért,*
*Languidulus, ne siess megtudni: mi dívik a művelt
körökben itt?... Kihílt szavak
cnossusi vak labirynthusa terjeng szellemi téren:
csak szárazabb s meddőbb tanok,
mint a kiszikkadt, zord Eurotas medre aszálykor,
ha gyújtogat már Sirius,
s száz lacedaemoni szirt lobog, izzik a tűzleheletben!
De itt kevésbé égető,
hűs elméleteket produkálnak a zsebfilozófus*

*béljósok, új írástudók,
 püderezett tökéek: divatos főőaugur mind!
 Nyökögnek ám, s dadognak is,
 mintha Sibylla motyogna a delphi tripuson ülve
 (- - - -) facsart fejek
 lány locsogása csupán a világ: kusza széptani látszat,
 finomkodó bölcselkedés,
 fád duma, kész unalom!... Belepilled az elme, kifárad,
 miként bunyik, nehéz paraszt,
 hogyha napestig túr lauretumi földet (- - -)
 (- - - -) s gőze sincs,
 hej, lauretumi szent laurusról! Még Aganippe
 vizét sem itta... Túl magas
 néki a messzieső ideák hona, ködbeveszőbb, mint
 a Pelion s az Ossa... Csak
 víg Fescennia ős hymenaeusi ritmusa vonzza,
 hisz olykor arra kurjogat,
 tréfadalokra szökik vidulósan!... (Languidulus, ládd,
 ismét hogy elkalandozott
 Calvusod!) Ó, ez a téma örök (- - - - -)
 s oly föllengzős a röpte, hogy
 tán fölfogni se bírja halandó kásafaló lény!
 No persze, pillogó sznobok
 is csak alig, de ne félj: majd túllibegik. (Picsa s két as
 szemükre!) Midasként konyít,
 ért a zenéhez mind, noha lelkük rég bedugult, vak:
 se lát, se hall. De fals a dal,
 s vastag a fülzsír, mint pofabőrük (- - - - -)
 növesszenek számárfület!*

II

*Tigellius, ha énekelsz zenélgetőn,
 közben a mennyezetet nézed... Miért meredsz föléd?
 Te zengsz ily égnyekergetőn! .... Miért hiszed
 hát, hogy a mennyezet épp recseg, s rögtön reád szakad?*

III

*Hű Veraniusom, no, csakhogy itt vagy!
 Hát Hispánia földje mint forog még?
 Szép-e Barcino, mondd? Mesélj, milyen volt?
 Bájos Emporiae?... S a hős Saguntum?
 Messze Tarraco?... Távolibb Taletum?
 Hispalis s Olysippo tényleg oly szép?
 Szólj, milyen?... Haragos ma Oceanus?
 Mi újság Lusitániában éppen?
 Most tán több aranyat sodor, darál a
 Tagus habja?... S a keltiber dühöng még?
 Minden érdekel engem! Ej, beszélj már!
 Jaj, Veraniusom, te meg se mukkansz!*

IV

*Elbocsátlak már, Liber, agg cselédem,
 bár szabad voltál, soha szolgálalkú...
 Zsenge gyermekként nevelőm, barátom –
 csak becsületre*

*szoktatott példád, szavad óvta léptem,
 mintha testvérem, rokonom te lettél
 volna (-----) Megáldlak –
 béke veled! Jaj,*

*hű Eros s Hermes, ti maradjatok még!
 Cinkosok, vásott, fiatal csikóim
 voltatok, friss hírnökeim, ha kellett –
 futni, üzenni*

*rossz szerelmeknek, feledékenyeknek,
 régi társak víg seregét terelni,
 léha lengéket lakomára hívni
 hogyha Saturnus*

*(-----) utoljára bort, lyd
 balzsamot, bacchánst, fuvalást, hetérát*

(---) aztán legyetek szabaddá –
védjen az Aether!

Kérlek, ós Paeon s nevető Lyaeus,
perzselő kór (--) a Rák jegyében
(-----) Cynthus
s Nysa szülötte!

(-----) lebegő időben
(-----) légy szabad újra, lelkem!
Úgyse tudnám már befejezni versem –
tán soha többé.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC műfordításai

